

Bruxelles, den 16. oktober 2026
(OR. en)

14513/26

JAI 1305
MIGR 308
FRONT 210
RELEX 1339
COMIX 258

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	15. oktober 2026
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2026) 551 final
Vedr.:	RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET om anvendelsen af forordning (EU) 2019/1240 af 20. juni 2019 om oprettelse af et europæisk netværk af indvandringsforbindelsesofficerer

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2026) 551 final.

Bilag: COM(2026) 551 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 15.10.2026
COM(2026) 551 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om anvendelsen af forordning (EU) 2019/1240 af 20. juni 2019 om oprettelse af et
europæisk netværk af indvandringsforbindelsesofficerer**

1. Indledning

1.1 Politisk kontekst

Det europæiske netværk af indvandringsforbindelsesofficerer (i det følgende benævnt "ILO-netværket") er et fællesskab af forbindelsesofficerer, der er udsendt til tredjelande af medlemsstaterne, Schengenassocierede lande, EU-agenturer for indre anliggender¹ og Europa-Kommissionen (i det følgende benævnt "medlemmer af ILO-netværket") for at arbejde med indvandringsopgaver på fuld tid eller deltid. Det overordnede formål med ILO-netværket er at sikre optimalt samarbejde og optimal koordinering mellem indvandringsforbindelsesofficerer (i det følgende benævnt "ILO'er") til støtte for EU's politik på migrationsområdet.

ILO-netværket, der blev oprettet i 2004 ved Rådets forordning (EF) nr. 377/2004², blev styrket ved forordning (EU) 2019/1240³ om oprettelse af et europæisk netværk af indvandringsforbindelsesofficerer (i det følgende benævnt "forordningen om ILO-netværket").

Forordningen om ILO-netværket har til formål at modernisere og styrke ILO-netværket, så det kan spille en mere effektiv rolle i EU's migrationsstyring, bl.a. ved at fremme en Team Europe-tilgang inden for netværket. Den udvidede definitionen af begrebet "indvandringsforbindelsesofficer" og indførte andre innovative aspekter såsom et nyt styringsråd for ILO-netværket⁴ og en stærkere rolle for forbindelsesofficerer, der udsendes af Kommissionen og EU-agenturer for indre anliggender. Den styrkede ILO'ernes rolle med hensyn til at indsamle og udveksle oplysninger, bl.a. ved at etablere en sikker webbaseret platform til udveksling af oplysninger, og udvidede ILO-netværkets anvendelsesområde til at omfatte hele spektret af migrationsstyringsopgaver.

Forordningen om ILO-netværket er en væsentlig del af EU's samlede tilgang til migrationsstyring inden for rammerne af pagten om migration og asyl (i det følgende benævnt "pagten"), der begyndte at finde anvendelse den 12. juni 2026⁵. ILO-netværket spiller en central rolle med hensyn til at indarbejde migration i internationale partnerskaber, hvilket er en hjørnesten i pagten. ILO'erne, som er til stede på stedet og dagligt samarbejder med lokale myndigheder om hele spektret af migrationsstyringsopgaver, er således centrale for samarbejdet med tredjelande om migration.

¹ Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol), Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) og Den Europæiske Unions Asylagentur (EUAA).

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004R0377>.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1240>.

⁴ ILO-netværkets styringsråd består af en repræsentant for hver medlemsstat, to repræsentanter for Kommissionen, en repræsentant for Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning, en repræsentant for Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde og en repræsentant for Den Europæiske Unions Asylagentur. Lande, der er associeret i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne, deltager i styringsrådet og udnævner hver en repræsentant som medlem uden stemmeret. De kan udtale sig om alle de emner, der drøftes, og de afgørelser, der træffes af styringsrådet.

⁵ https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en.

I strategien for asylforvaltning og migrationsstyring, der er fastsat i pagten og blev vedtaget i januar 2026, anføres det, at Kommissionen trækker på støtte fra ILO-netværket som en af de partnere, der deltager i bekæmpelsen af smugling af migranter langs ruterne og hjælper landene langs ruterne med at være forberedte⁶. Som sådan spiller ILO-netværket en central rolle i gennemførelsen af den globale alliance til bekæmpelse af smugling af migranter⁷ – navnlig den "tilgang, hvor ruten ses som en helhed", der foreslås i alliancens fælles erklæring fra december 2025⁸ – bl.a. ved at forbedre indsamlingen og udvekslingen af situationsbevidsthedsdata vedrørende smugling af migranter og fremme fælles efterforskninger blandt retshåndhævende myndigheder og operationelt samarbejde med partnerlande.

ILO-netværket bidrager også til gennemførelsen af hele spektret af EU's politiske og retlige instrumenter til migrationsstyring, herunder den fornyede EU-handlingsplan for bekæmpelse af smugling af migranter (2021-2025)⁹, EU's strategi for bekæmpelse af menneskehandel (2021-2025)¹⁰, tilbagesendelsesdirektivet¹¹, EU-visumkodeksen¹², EU's visumstrategi¹³, Eurosurforordningen¹⁴ og forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt¹⁵.

1.2 Formål og metode for denne rapport (16)

Denne rapport, der er baseret på oplysninger fra medlemsstaterne, Schengenassocierede lande¹⁷ og de relevante EU-agenturer for indre anliggender¹⁸, gør status over, hvordan forordningen hidtil er blevet gennemført, kortlægger og analyserer de fremskridt, der er gjort, og det arbejde, der stadig udestår, og foreslår foranstaltninger til at fortsætte gennemførelsen og dermed øge ILO-netværkets operationelle virkning.

Denne rapport bidrager også til Kommissionens dagsorden for forenkling og gennemførelse. Ved at analysere medlemsstaternes gennemførelse af forordningen om

⁶ https://home-affairs.ec.europa.eu/european-asylum-and-migration-management-strategy_en.

⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/mt/ip_23_6081. Den globale alliances tre søjler er i) forebyggelse af smugling af migranter, ii) en reaktion på smugling af migranter og iii) alternativer til smugling af migranter.

⁸ https://home-affairs.ec.europa.eu/news/global-alliance-counter-migrant-smuggling-reinforces-its-commitments-its-second-conference-2025-12-11_en.

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0591>.

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52021DC0171>.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0115>. Den vil også få afgørende betydning for gennemførelsen af den kommende tilbagesendelsesforordning, der forventes vedtaget i fjerde kvartal af 2026. Teksten omfatter oprettelsen af stillinger som "EU-forbindelsesofficerer for tilbagesendelse", som vil blive en del af ILO-netværket.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1155>.

¹³ https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-visa-strategy_en.

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1052>.

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1896>.

¹⁶ I overensstemmelse med artikel 12 i forordningen om ILO-netværket skal Kommissionen aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om forordningens anvendelse fem år efter vedtagelsen af forordningen. Forordningen om ILO-netværket blev vedtaget den 20. juni 2019. Udarbejdelsen og vedtagelsen af gennemførelsesrapporten var planlagt, så den lå tæt op ad offentliggørelsen af strategien for asylforvaltning og migrationsstyring i januar 2026.

¹⁷ I denne rapport forstås udtrykket "medlemsstater" som både EU-medlemsstater og Schengenassocierede lande.

¹⁸ Et spørgeskema blev udsendt til medlemmerne af ILO-netværket den 28. juli 2025.

ILO-netværket bidrager rapporten til at stressteste forordningen for at sikre, at den fortsat er relevant, forholdsmæssig og egnet til at nå sine mål på en omkostningseffektiv måde.

2. Udsendelse af ILO'er samt deres roller og opgaver

2.1 Strategiske og operationelle overvejelser vedrørende udsendelse af ILO'er

En ILO er en forbindelsesofficer, der er udpeget og udsendt i udlandet af de kompetente myndigheder i en medlemsstat, af Kommissionen eller af et EU-agentur, for at beskæftige sig med spørgsmål vedrørende indvandring, selv om sådanne spørgsmål kun udgør en del af vedkommendes opgaver.

I overensstemmelse med forordningen om ILO-netværket opfordres ILO'erne til i højere grad at koordinere og optimere anvendelsen af deres netværk for at reagere mere effektivt på EU's prioriteter, der spænder fra forebyggelse og bekæmpelse af ulovlig migration og dermed forbundet grænseoverskridende kriminalitet, fremme af værdige og effektive tilbagesendelser samt tilbagetagelses- og reintegrationsaktiviteter og bidrag til den integrerede forvaltning af EU's ydre grænser til støtte til forvaltning af lovlig indvandring, herunder på området international beskyttelse, genbosætning og integrationsforanstaltninger inden afrejsen.

Når medlemsstaterne beslutter at udsende ILO'er til tredjelande, er deres beslutninger i vidt omfang baseret på vurderinger af strategiske nationale faktorer og operationelle prioriteter. Disse vurderinger omfatter typisk faktorer såsom i) ulovlig migration, der berører deres lande, herunder både aktuelle og forventede migrationsbevægelser, ii) smugling af migranter og menneskehandel i oprindelses- eller transitlande, iii) identitetssvig og dokumentfalsk, iv) risici, der er identificeret i lokale lufthavne, v) behovet for at støtte efterforskning af smugling af migranter og menneskehandel, vi) samarbejde om tilbagesendelser og vii) samarbejde om grænseforvaltning.

Ungarn, Nederlandene og Portugal har anført, at opgaver vedrørende lovlig migration også indgår som en faktor i beslutninger om udsendelse (f.eks. støtte til hurtigprocedurer for lovlig arbejdskraftmobilitet og håndtering af svig i migrationsprocedurer, der ikke vedrører asyl).

I Belgien rangordnes prioriterede tredjelande på grundlag af en strategisk analyse af en række kriterier, der omfatter tilstedeværelsen af diasporasamfund, handelsforbindelser, omfanget af kriminel aktivitet og effektiviteten af eksisterende officielle samarbejdskanaler. Belgien overvejer at udsende forbindelsesofficerer, herunder ILO'er, når landet vurderer, at tæt samarbejde i tredjelande er nødvendigt for at supplere formelle mekanismer. Tilsvarende er beslutninger om udsendelse af ILO'er i Tyskland baseret på strategiske og taktiske vurderinger under hensyntagen til migrationstendenser i tredjelande, operationelle opgaver og nationale strategiske interesser.

Bilaterale aftaler, der fremmer samarbejdet mellem de medlemmer af ILO-netværket, som har udsendt ILO'er, og værtslandene, er en anden vigtig faktor i beslutninger om udsendelse. Når sådanne aftaler foreligger, udgør de et vigtigt grundlag for effektiv

udsendelse af ILO'er. Sikkerhedsforhold og disponible ressourcer påvirker også beslutninger om udsendelse.

Endelig har Letland, Slovenien og Sverige fremhævet betydningen af at tage EU's bredere interesser og prioriteter i betragtning ved udsendelse af ILO'er. I denne sammenhæng har otte lande¹⁹ på nuværende tidspunkt udsendt europæiske forbindelsesofficerer for tilbagesendelse²⁰ med støtte fra Frontex med henblik på at arbejde i tredjelande på EU's vegne og dermed anvende en Team Europe-tilgang på tilbagesendelsesområdet.

Europæiske migrationsforbindelsesofficerer udgør kernen i ILO-netværkene. Det er særlige ILO'er, som Kommissionen (GD HOME)²¹ har udsendt siden 2015 for at koordinere og repræsentere EU's interesser på migrationsområdet. Formålet med udsendelsen af europæiske migrationsforbindelsesofficerer er at maksimere virkningen af EU's indsats inden for migrationsstyring i partnerlande og styrke samarbejdet med centrale oprindelses- og transitlande. Deres opgaver omfatter at indsamle oplysninger om migrationstendenser, bidrage til EU's situationsbevidsthed og prognosearbejde, støtte gennemførelsen af EU's politiske prioriteter samt fremme og støtte lokale og regionale ILO-netværk. Europæiske migrationsforbindelsesofficerer er i øjeblikket udsendt til 17 prioriterede tredjelande²², som Kommissionen har udpeget.

Med hensyn til udsendelser foretaget af EU-agenturer har Frontex i øjeblikket Frontex-forbindelsesofficerer udsendt til syv lande, hvorfra de dækker i alt 14 partnerlande²³. Frontex prioriterer udsendelse af forbindelsesofficerer til de partnerlande, der på grundlag af en risikoanalyse udgør oprindelses- eller transitlande for ulovlig migration. Der tages også hensyn til lande, der er relevante på tilbagesendelsesområdet²⁴. Europol baserer sig for sit vedkommende primært på at samle forbindelsesofficerer fra medlemsstaterne og internationale partnere i sit hovedkvarter og udsender i øjeblikket kun forbindelsesofficerer til Interpol og Washington. Den Europæiske Unions Asylagentur har endnu ikke udsendt nogen ILO'er.

2.2 Fælles udsendelse

¹⁹ Belgien, Estland, Finland, Frankrig, Nederlandene, Norge, Polen og Sverige.

²⁰ En forbindelsesofficer for tilbagesendelse er en specialiseret forbindelsesofficer fra en medlemsstat, der er betalt af EU og udsendt til et tredjeland med henblik på at varetage Unionens interesser på tilbagesendelsesområdet ved at kontrollere identiteten på tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold, opbygge kapacitet på tilbagesendelsesområdet, støtte tilrettelæggelsen af fælles tilbagesendelsesoperationer under Frontex' koordinering og lette gennemførelsen af reintegrationsbistand og bistand efter ankomsten.

²¹ Europæiske migrationsforbindelsesofficerer er i øjeblikket de eneste forbindelsesofficerer, som Kommissionen udsender.

²² De 17 prioriterede tredjelande for udsendelse af europæiske migrationsforbindelsesofficerer er Armenien, Bangladesh, Egypten, Etiopien, Gambia, Libanon, Mali, Marokko, Mauretanien, Niger, Nigeria, Pakistan, Senegal, Serbien, Sudan, Tunesien og Tyrkiet. Nye udsendelseslande blev udvalgt på grundlag af behov, som Gruppen vedrørende Eksterne Aspekter af Asyl og Migration havde identificeret.

²³ Albanien (dækker også Nordmakedonien og Kosovo*), Marokko, Moldova (dækker også Armenien, Aserbajdsjan, Georgien og Ukraine), Pakistan, Senegal (dækker også Gambia og Mauretanien), Serbien (dækker også Bosnien-Hercegovina og Montenegro) og Tyrkiet.

²⁴ I artikel 77, stk. 4, i forordning (EU) 2019/1896 om den europæiske grænse- og kystvagt fastlægges også grundlaget for udsendelse af Frontex-forbindelsesofficerer for tilbagesendelse, selv om der endnu ikke er udsendt nogen. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1896>.

I lyset af det overordnede mål om at sikre samarbejde og koordinering understreges betydningen af fælles udsendelse i forordningen om ILO-netværket. Mere specifikt fremgår det af forordningen, at fælles udsendelse bør fremmes for at styrke det operationelle samarbejde og udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne og for at opfylde behovene på EU-plan som defineret af styringsrådet. I overensstemmelse med artikel 6 i forordningen om ILO-netværket kan ILO-netværkets medlemmer på bilateralt eller multilateralt plan aftale, at ILO'er, der er udsendt af én medlemsstat til et tredjeland eller en international organisation, også kan repræsentere deres interesser. I sådanne tilfælde kan de berørte medlemsstater modtage finansiel støtte fra EU.

ILO-netværkets medlemmer har endnu ikke gjort brug af denne mulighed og peger på flere hindringer for at gøre det. Ifølge nogle medlemsstater er det mest hensigtsmæssigt at udsende ILO'er i overensstemmelse med nationale migrationsprioriteter med fokus på regioner, der er af strategisk betydning for dem. Andre medlemsstater har fremhævet følsomheden ved fælles udsendelse samt retlige vanskeligheder eller proceduremæssige forudsætninger. Begrænset kapacitet og ressourcebegrænsninger anses også for at være faktorer, der hindrer fælles udsendelse.

2.3 Omfanget af ILO'ernes mandat

I artikel 2 i forordningen om ILO-netværket fastsættes det, at forbindelsesofficerer skal anses for ILO'er, selv om indvandringsrelaterede spørgsmål "kun udgør en del af deres arbejdsopgaver". ILO-netværket består derfor både af forbindelsesofficerer, der er udsendt med fokus udelukkende på indvandring, og forbindelsesofficerer, der beskæftiger sig med indvandring som led i en bredere vifte af opgaver.

Der er en ligelig balance mellem medlemsstater, der vælger at udsende ILO'er med udelukkende indvandringsrelaterede opgaver, og medlemsstater, som udsender ILO'er med indvandringsrelaterede opgaver, der indgår i en bredere vifte af ansvarsområder. De medlemsstater, der stod over for større migrationsstrømme, havde tendens til at prioritere udsendelse af ILO'er med udelukkende indvandringsrelaterede opgaver med det formål at støtte migrationssamarbejdet med centrale partnerlande, navnlig for at reducere ulovlig migration og lette tilbagesendelser. Til forskel herfra pegede de medlemsstater, der integrerede indvandringsrelaterede opgaver i bredere mandater, på den operationelle fleksibilitet, som dette giver, samt på ressourcemæssige begrænsninger, herunder budgetmæssige overvejelser. Endelig oplyste nogle medlemmer af ILO-netværket, at de anvendte en kombination af mandater med udelukkende indvandringsrelaterede opgaver og bredere mandater, afhængigt af de strategiske behov og den operationelle kontekst for hver udsendelse.

2.4 Opgaver og ansvarsområder

ILO'er udfører deres opgaver inden for rammerne af de ansvarsområder, som de udsendende myndigheder har fastlagt. Forordningen om ILO-netværket berører navnlig ikke de udsendende myndigheders ansvar for at fastlægge omfanget og tildelingen af opgaver og rapporteringsveje for deres respektive ILO'er.

I artikel 3 i forordningen om ILO-netværket beskrives en bred vifte af opgaver, herunder hele rækken af migrationsrelaterede opgaver. Ifølge næsten alle medlemmer af ILO-

netværket handler ILO'ernes ansvarsområder imidlertid i bund og grund om at indsamle, udveksle og analysere oplysninger om migrationstendenser, navnlig om ulovlig migration og smugling af migranter, for at underbygge de strategiske beslutningsprocesser på deres hovedkontorer. At lette tilbagesendelsesoperationer ved at bistå med de nødvendige logistiske og retlige processer til støtte for repatrieringer indgår ifølge de fleste medlemmer af ILO-netværket også i ILO'ernes opgaver.

Omkring halvdelen af alle medlemmer af ILO-netværket angav, at ILO'ernes opgaver omfattede støtte til efterforskning af smugling af migranter eller menneskehandel og støtte til opgaver vedrørende lovlig migration, herunder procedurer for lovlig migration, indsamling af oplysninger om lovlige migrationsveje og visumansøgningsprocessen.

Uddannelse, både i form af kapacitetsopbygning for værtsmyndighederne og for konsulært personale, er også en opgave, som ILO'er ofte udfører. Mens førstnævnte i vid udstrækning fokuserer på grænseforvaltningsopgaver, herunder dokumentfalsk, Schengenreglerne og passagervurderinger, yder sidstnævnte støtte til visumbehandling med henblik på at forebygge visumsvig gennem det lokale Schengensamarbejde (LSC)²⁵. Opgaver for forbindelsesofficerer i lufthavne såsom bistand til dokumentverificering og passagervurderinger blev nævnt af et lille antal medlemmer af ILO-netværket.

For øjeblikket har ingen medlemmer af ILO-netværket oplyst, at deres ILO'er er involveret i aktiviteter vedrørende beskyttelse eller genbosættelse.

Endelig rapporterede medlemsstaterne, at ILO'er ofte spiller en væsentlig rolle med hensyn til at fremme samarbejdet med værtslandets myndigheder og derved forbedre de bilaterale forbindelser med henblik på i fællesskab at håndtere migrationsudfordringer.

De fleste medlemmer af ILO-netværket anførte, at de investerer betydeligt i at etablere solide uddannelsesrammer for deres ILO'er ved at tilbyde indledende og/eller løbende uddannelse, der er skræddersyet til at give ILO'erne de færdigheder og den viden, de har brug for til at udføre deres opgaver effektivt. Omkring en tredjedel af medlemmerne af ILO-netværket angav imidlertid, at de ikke har nogen standardiseret indledende eller løbende uddannelse for ILO'er.

2.5 Adgang til EU's store informationssystemer

For at sætte ILO'erne i stand til at udføre deres opgaver kan medlemmerne af ILO-netværket (med undtagelse af Kommissionens ILO'er) give ILO'er adgang til EU's store informationssystemer på området indre anliggender, herunder den europæiske asyldaktyloskopidatabase (Eurodac), Schengeninformationssystemet (SIS), visuminformationssystemet (VIS), ind- og udrejsesystemet (EES) og systemet for falske og ægte dokumenter online (FADO), i henhold til de særlige EU-retsakter, der regulerer disse systemer²⁶.

²⁵ Lokalt Schengensamarbejde er reguleret i visumkodeksen. Det betegner det strukturerede samarbejde mellem EU-delegationen og medlemsstaternes konsulater i hvert tredjeland om spørgsmål vedrørende Schengenvisa.

²⁶ Disse informationssystemer forvaltes af Den Europæiske Unions Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) med undtagelse af FADO, som forvaltes af Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) med teknisk støtte fra eu-LISA.

Medlemmerne af ILO-netværket rapporterede om varierende grad af adgang til og brug af disse informationssystemer. Ca. halvdelen af medlemsstaternes ILO'er samt Europols forbindelsesofficerer har direkte adgang til og kan foretage søgninger i mindst ét af EU's store informationssystemer på området indre anliggender. De hyppigst nævnte systemer var SIS og VIS, selv om Eurodac og FADO også blev nævnt. Flere medlemsstater²⁷ rapporterede, at deres ILO'er ikke kunne foretage direkte søgninger i EU's store informationssystemer på området indre anliggender, selv om de kunne anmode om oplysninger centralt via den bemyndigede myndighed.

Den varierende grad af adgang til EU's store informationssystemer på området indre anliggender afspejler den brede vifte af ILO-profiler fra retshåndhævelsesmedarbejdere, som er dem, der på grund af deres retshåndhævelsesopgaver med størst sandsynlighed har adgang, til personale fra migrations- eller udenrigsministerier, som med mindre sandsynlighed har adgang, da deres opgaver ikke omfatter retshåndhævelse. Tekniske hensyn og sikkerhedshensyn blev også nævnt som en grund til at begrænse ILO'ernes adgang. Ud over disse hensyn viste det sig imidlertid, at den operationelle adgang, som medlemmerne af ILO-netværket havde til EU's store informationssystemer, var fragmenteret.

3. ILO-netværkenes funktion

3.1 Deltagelse i lokale og regionale ILO-netværk

I artikel 5 i forordningen om ILO-netværket fastsættes det, at ILO'er, der er udsendt til samme lande eller regioner, skal oprette netværk på lokalt eller regionalt plan. Endvidere kræves det, at sådanne lokale og regionale netværk mødes regelmæssigt og efter behov og fungerer som fora for samarbejde, koordinering og udveksling af oplysninger. Ud over kravene i forordningen er løbende koordinering og udveksling af oplysninger mellem ILO'er og EU-delegationer og FSFP-missioner på stedet (navnlig når disse missioner har et mandat på indvandringsområdet) afgørende for en effektiv EU-migrationsstyring.

Med hensyn til deres deltagelse i lokale ILO-netværk har medlemmerne af ILO-netværket udvist varierende grader af engagement. Langt de fleste rapporterede, at de deltager aktivt, hvilket betyder, at de regelmæssigt deltager i møder og udveksler oplysninger. Et begrænset antal medlemmer af ILO-netværket havde enten haft begrænset eller intet engagement i lokale ILO-netværk, ofte på grund af begrænsninger vedrørende arbejdsbelastning, ILO'ernes brede ansvarsområder eller, i ét tilfælde, fraværet af tilgængelige netværk i værtslandene, som deres officerer kunne deltage i.

Europols forbindelsesofficerer med tjenestested i Washington deltog aktivt i lokale ILO-koordineringsmøder, bl.a. om smugling af migranter og menneskehandel. Frontex-forbindelsesofficerer deltog også aktivt i lokale netværk, overalt hvor de var udsendt.

Omkring halvdelen af medlemmerne af ILO-netværket oplyste, at de deltager aktivt i regionale ILO-netværk med fokus på udveksling af oplysninger, koordinering og deltagelse i regionale fora såsom Khartoumprocessen og Rabatprocessen og i regionale

²⁷ Belgien, Polen, Rumænien og Ungarn.

konferencer såsom ILO-konferencen under Africa-Frontex Intelligence Community (AFIC). Andre deltog kun lejlighedsvis på grund af manglende regionale netværksstrukturer i visse områder, arbejdsbelastning, budgetmæssige begrænsninger eller begrænset interesse.

Medlemmerne af ILO-netværket rapporterede ikke om større vanskeligheder med at indhente eller udveksle oplysninger mellem ILO'er. Nogle medlemmer af ILO-netværket understregede imidlertid behovet for større klarhed på EU-plan om udveksling af personoplysninger mellem ILO'er eller havde stødt på retlige vanskeligheder i forbindelse med beskyttelsen af personoplysninger. I den forbindelse indeholder artikel 10 bestemmelser, der giver ILO'er mulighed for at behandle personoplysninger med henblik på visse specifikke opgaver²⁸.

Som følge heraf, men også fordi der ikke findes et brugervenligt informationsudvekslingsværktøj for ILO'er, benyttede ILO'er ofte mindre formelle kommunikationsmekanismer såsom beskedapplikationer til mobiltelefoner, fordi sådanne applikationer var tilgængelige på deres udsendelsessteder.

3.2 Facilitatorrolle i lokale netværk

Netværksfacilitatorens rolle er afgørende både for oprettelsen af lokale og regionale netværk og for, at disse netværk fungerer effektivt. Netværksfacilitatoren fungerer som den daglige drivkraft bag samarbejdet og koordineringen mellem ILO'er på lokalt og regionalt plan og spiller en central rolle med hensyn til at maksimere ILO'ernes operationelle virkning.

Som fastsat i forordningen om ILO-netværket har de ILO'er, der udsendes af Kommissionen (dvs. europæiske migrationsforbindelsesofficerer), i kraft af deres europæiske mandat automatisk ansvaret for at facilitere og støtte netværkene. Medlemmer af ILO-netværket pegede ofte på europæiske migrationsforbindelsesofficerer som afgørende for at fremme en stærkere koordinering og en mere proaktiv og sammenhængende netværksdynamik. I mange EU-delegationer er europæiske migrationsforbindelsesofficerer blevet centrale ressourcer på migrationsområdet og fungerer som en vigtig bro mellem EU-delegationerne, medlemsstaterne og de lokale myndigheder. De europæiske migrationsforbindelsesofficerers indvirkning var imidlertid begrænset af stigende vanskeligheder med at besætte ledige stillinger som europæisk migrationsforbindelsesofficer. Dette problem skyldes, at udstationerende medlemsstater bærer den økonomiske byrde ved at udsende europæiske migrationsforbindelsesofficerer. Som følge heraf er der i øjeblikket ikke udsendt nogen europæisk

²⁸

I henhold til forordningen om ILO-netværket kan personoplysninger behandles med henblik på at: a) fastslå tredjelandstatsborgeres identitet og statsborgerskab og lette deres tilbagesendelse i overensstemmelse med direktiv 2008/115/EF samt bistå ved deres reintegrering, hvor det er relevant og muligt, b) at bekræfte identiteten af personer med behov for international beskyttelse med henblik på at lette deres genbosætning i Unionen, bl.a. ved, hvor det er muligt, at give dem passende oplysninger og støtte forud for afrejsen, c) bekræfte identiteten af og lette gennemførelsen af EU-foranstaltninger og nationale foranstaltninger vedrørende lovlige indvandreres indrejse og d) udveksle oplysninger indhentet i forbindelse med deres opgaver i netværk af indvandringsforbindelsesofficerer og med medlemsstaternes kompetente myndigheder, herunder retshåndhævende myndigheder, med henblik på at forebygge og afsløre ulovlig indvandring samt bekæmpe smugling af migranter og menneskehandel.

migrationsforbindelsesofficer til flere prioriterede partnerlande²⁹, og størstedelen af stillingerne som europæisk migrationsforbindelsesofficer besættes af Tyskland.

I lande, hvortil Kommissionen ikke udsender ILO'er, skal ILO'er, der er udsendt af EU-agenturer for indre anliggender, facilitere og støtte lokale og regionale netværk. Frontex-forbindelsesofficerer har indtaget og/eller indtager fortsat en ledende rolle i Marokko, Moldova, Senegal og Tyrkiet. Europols forbindelsesofficerer med base i Washington har indtaget ledende roller i fora såsom Liaison Officer Association og International Law Enforcement Association. Det positive bidrag fra forbindelsesofficerer fra EU-agenturer for indre anliggender til faciliteringen af lokale og regionale netværk blev også bredt anerkendt blandt medlemmerne af ILO-netværket, selv om disse forbindelsesofficerer er få.

I lande, hvortil hverken Kommissionen eller EU-agenturer udsender ILO'er, skal lokale og regionale netværk faciliteres af en ILO, der er udsendt af en medlemsstat, og som medlemmerne af det lokale eller regionale netværk er enige om. Nogle medlemsstater har trådt til for at påtage sig en ledende rolle med hensyn til at facilitere lokale ILO-netværk, herunder Italien, Nederlandene, Norge, Schweiz, Spanien og Ungarn. De er dog fortsat få. De medlemmer af ILO-netværket, der oplyste, at de ikke havde påtaget sig en ledende rolle i lokale eller regionale netværk, henviste for det meste til arbejdsbyrden som begrundelse herfor og forklarede, at det at påtage sig en ledende rolle potentielt kunne forstyrre ILO'ens øvrige opgaver i betragtning af dennes bredere operationelle ansvarsområder eller samlede arbejdsbyrde.

3.3 ILO'ernes bidrag til opbygningen af et europæisk situationsbillede

For at kunne reagere mere effektivt på EU's prioriteter fremhæves det i forordningen om ILO-netværket, at der er "behov for, at indvandringsforbindelsesofficerer sikrer, at deres indsigt og viden bidrager fuldt ud til et samlet situationsbillede af tredjelande"³⁰.

Europæiske migrationsforbindelsesofficerer bidrager i forskellige fora, herunder i Rådets operationelle koordineringsmekanisme for den eksterne dimension af migration (MOCADEM) og i forbindelse med planen for beredskab og krisestyring på migrationsområdet. Europæiske migrationsforbindelsesofficerer forventes også at udarbejde månedlige rapporter og ad hoc-rapporter, som bl.a. bidrager til rapporter om integreret situationsbevidsthed og analyse (ISAA-rapporter) og til møder vedrørende planen for beredskab og krisestyring på migrationsområdet, og som offentliggøres på webstedet for de integrerede ordninger for politisk kriserespons (IPCR).

Ud over at medlemsstaternes ILO'er rapporterer til deres kompetente nationale myndigheder, kræves der i artikel 9 i forordningen om ILO-netværket EU-dækkende udveksling af oplysninger gennem en sikker webbaseret platform til udveksling af oplysninger. Kommissionen har til dette formål gjort brug af den eksisterende platform for Det Europæiske Migrationsnetværks informationsudvekslingssystem (i det følgende

²⁹ Armenien, Bangladesh, Egypten, Etiopien, Gambia og Tyrkiet. Udsendelserne af europæiske migrationsforbindelsesofficerer til Niger og Sudan er i øjeblikket sat i bero. Den Frontex-forbindelsesofficer, der er udsendt til Tyrkiet, varetager faciliteringen af det lokale ILO-netværk.

³⁰ Betragtning 7 i forordningen om ILO-netværket.

benævnt "EMN-IES") som ILO-netværkets værktøj til udveksling af oplysninger, herunder til administrative formål i forbindelse med ILO-netværket³¹.

Til dato har meget få medlemmer af ILO-netværket registreret sig på EMN-IES-plattformen, og endnu færre bruger den til udveksling af oplysninger. Alle medlemmer af ILO-netværket bekræftede, at de kun gjorde meget begrænset brug af platformen, hvis de overhovedet brugte den. De udfordringer og hindringer, der blev nævnt som årsager til den lave anvendelsesgrad for EMN-IES-plattformen, omfattede en dårlig brugeroplevelse, manglende standardisering af udvekslingen af oplysninger, krav om forudgående godkendelse fra centrale myndigheder inden upload af oplysninger og manglende kendskab til og relevante oplysninger på platformen. Endelig pegede nogle medlemmer af ILO-netværket trods bestemmelserne i forordningen om ILO-netværket også på retlige hindringer, som forhindrede dem i at bruge EMN-IES-plattformen effektivt.

Kun et begrænset antal ILO'er, der er udsendt af medlemmer af ILO-netværket, er forbundet med Europol's netværksprogram til sikker informationsudveksling (SIENA), selv om det i ILO-netværkets toårige arbejdsprogram kræves, at der oprettes et pilotprojekt med henblik på at forbinde ILO'er, som er udsendt til tredjelande af retshåndhavende myndigheder. Europol ville hilse en øget forbindelse mellem ILO'er og SIENA velkommen og understregede, at ILO'ers aktive rapportering til Europol ville forbedre informationsstrømmen om smugling af migranter og relaterede forbrydelser, hvilket igen ville bidrage til et mere præcist efterretningsbillede i realtid og støtte en mere datadrevet og fremskudt tilgang til at optrevle kriminelle netværk. Europolforskriften, som senest ændret ved forordning (EU) 2025/2611³², kræver, at medlemsstaterne forbinder deres ILO'er med SIENA med henblik på at fremsende relevante oplysninger til Europol direkte eller gennem nationale myndigheder³³.

Frontex fremhævede specifikt med hensyn til forbindelsesofficerer for tilbagesendelse, at selv om applikationen for styring af irregulær migration (IRMA) gjorde det muligt at dele oplysninger vedrørende tilbagesendelse, havde forbindelsesofficerer for tilbagesendelse ikke adgang til systemer, der gjorde det muligt at udveksle andre typer operationelle oplysninger, herunder oplysninger til opbygning af situationsbevidsthed. For eksempel har hverken forbindelsesofficerer for tilbagesendelse eller Frontex-forbindelsesofficerer adgang til det europæiske grænseovervågningssystem (Eurosur).

³¹ I artikel 9 fastsættes det, at oplysninger, der deles gennem platformen til udveksling af oplysninger, bl.a. skal omfatte ILO-netværkets toårige arbejdsprogrammer, en ajourført liste over medlemmer af styringsrådet, en ajourført liste med kontaktoplysninger for indvandringsforbindelsesofficerer, der er udsendt til tredjelande, og relevante dokumenter vedrørende styringsrådets aktiviteter og beslutninger. I artikel 9 fastsættes det endvidere, at de oplysninger, der udveksles via den sikre webbaserede platform til udveksling af oplysninger, med undtagelse af oplysninger om udsendte ILO'er og medlemmer af ILO-netværkets styringsråd, ikke må indeholde personoplysninger eller links, hvorigennem sådanne personoplysninger er direkte eller indirekte tilgængelige.

³² Forordning (EU) 2025/2611 om forøgelse af Europol's støtte og styrkelse om forøgelse af Europol's støtte og styrkelse af politisamarbejdet med henblik på forebyggelse og bekæmpelse af smugling af migranter og menneskehandel (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32025R2611>).

³³ Det fastsættes også i Europolforskriften, at hvis det af retlige, organisatoriske eller tekniske årsager ikke er muligt at forbinde en indvandringsforbindelsesofficer med SIENA, fremsender denne indvandringsforbindelsesofficer de relevante oplysninger til en national kompetent myndighed gennem andre sikre kanaler.

Medlemmerne af ILO-netværket har gentagne gange efterlyst, at der etableres strukturerede kommunikationsrammer og tilsvarende værktøjer for at gøre sikker dataudveksling mere effektiv som en måde at forbedre gennemførelsen af forordningen om ILO-netværket på.

3.4 ILO-netværkets bidrag til migrationsstyring

ILO-netværkets medlemmer anerkendte bredt ILO-netværkets positive bidrag til migrationsstyringen. De fremhævede navnlig ILO-netværkets vigtige rolle med hensyn til at indsamle og dele væsentlige operationelle og strategiske oplysninger, herunder om tendenser på forskellige migrationsruter, migrantsmugleres arbejdsmetoder og nye trusler. Desuden fremhævede de, at det var afgørende for situationsbevidsthed, risikoanalyse og beslutningstagning på et informeret grundlag, at ILO'erne leverede rettidige, pålidelige og brugbare oplysninger fra felten.

Ud fra et operationelt perspektiv tillægges den rolle, som ILO'erne spiller på tilbagesendelsesområdet, også stor værdi. ILO'er, og navnlig forbindelsesofficerer for tilbagesendelse, fremmer dialog og samarbejde, bl.a. gennem kapacitetsopbygningsprogrammer og ved at støtte indsatsen for at identificere personer, der skal tilbagesendes. De letter også tilbagesendelsesoperationer og bistår med overvågningen af de lokale reintegrationspartnere under EU's reintegrationsprogram.

ILO'er spiller også en central rolle i ILO-netværkets medlemmers indsats for at bekæmpe smugling af migranter. ILO'ernes bidrag spænder fra at identificere smuglingsruter og nye tendenser til at afsløre falske dokumenter og mistænkelige rejsemønstre. Andre bidrag omfatter rådgivning af flyselskaber i lufthavne og samarbejde på stedet om efterforskninger og operationer med henblik på at optrevle organiserede kriminelle grupper, der er involveret i smugling af migranter og menneskehandel. Endvidere anerkendes ILO'er for deres værdifulde bidrag til at støtte det lokale Schengensamarbejde og de konsulære myndigheder i behandlingen af visumansøgninger, navnlig ved at bistå med afsløring af falske dokumenter.

Overordnet set betragtede ILO-netværkets medlemmer ILO'er som en "afgørende bro til partnerlandenes myndigheder", der bidrager til at opbygge et kritisk vigtigt dagligt samarbejde med samarbejdspartnere i værtslandene samt tillidsbaserede relationer, som understøtter effektivt samarbejde og muliggør hurtig og pragmatisk problemløsning. Ikke desto mindre er samarbejdet og koordineringen inden for ILO-netværkene undertiden uensartet og afhænger i høj grad af netværksfacilitatorernes personlige engagement og lederskab.

4. Gennemførelse af styringsrådets mandat

4.1 Oprettelse af styringsrådet og dets virkemåde

I artikel 7 i forordningen om ILO-netværket oprettes ILO-netværkets styringsråd, som har Kommissionen som formand. Mellem juni 2019, hvor forordningen om ILO-netværket blev vedtaget, og december 2025 blev der indkaldt til 12 møder i styringsrådet, som enten blev afholdt fysisk eller online. Den 4. oktober 2019 vedtog styringsrådet sin forretningsorden som foreskrevet i artikel 8 i forordningen om ILO-netværket.

Ud over at udføre sine administrative opgaver som ILO-netværkets styrende organ forventes styringsrådet, der er et udtryk for Team Europe-tilgangen i kredsen af udsendte ILO'er, at fastlægge den strategiske retning for gennemførelsen af forordningen om ILO-netværket og dermed for Team Europe-tilgangen i praksis.

Aktiviteter, der hører under styringsrådets ansvarsområde, såsom at afdække huller i udsendelsen, vurdere potentialet for yderligere udsendelser af ILO'er og nå til enighed om ad hoc-tiltag for lokale og regionale ILO-netværk, forudsætter alle, at styringsrådet tilfører strategisk fremdrift. Styringsrådet har dog indtil videre næsten udelukkende støttet sig til Kommissionens styring, mens ILO-netværkets øvrige medlemmer endnu ikke for alvor har gjort brug af styringsrådets fulde potentiale, f.eks. til at identificere prioriterede tredjelande med henblik på fælles udsendelse eller til rettidigt at foreslå ILO-projekter eller operationelle møder.

I artikel 7 i forordningen om ILO-netværket fastsættes det også, at formanden for styringsrådet skal sikre, at de aftalte fælles aktiviteter er i overensstemmelse med og koordineret med relevante EU-instrumenter og -strukturer, og at de afspejler EU's prioriteter på migrationsområdet. Selv om de aktiviteter, der indgår i det toårige arbejdsprogram, er tilpasset EU's prioriteter, har der indtil videre kun været begrænset koordinering med de relevante arbejdsgrupper i Rådet.

4.2 Gennemførelse af det toårige arbejdsprogram

I artikel 8 i forordningen om ILO-netværket gives styringsrådet til opgave at opstille prioriteter og planlægge aktiviteter i et toårigt arbejdsprogram. Det toårige arbejdsprogram for det europæiske netværk af indvandringsforbindelsesofficerer 2021-2022 blev vedtaget den 7. december 2020, og deri blev der fastsat tre prioriteter: i) forebyggelse af ulovlig migration og bekæmpelse af smugling af migranter, ii) støtte til EU's tilbagesendelsespolitik og iii) støtte til fremme af lovlige adgangsveje til EU. Under hver af de tre prioriteter blev der udpeget en række aktiviteter³⁴, som skulle gennemføres med finansiel støtte fra instrumentet for finansiel støtte til forvaltning af de ydre grænser og den fælles visumpolitik (2014-2020)³⁵.

På dette grundlag kan medlemmerne af ILO-netværket foreslå at stå i spidsen for gennemførelsen af et projekt. Siden vedtagelsen af forordningen om ILO-netværket er i alt 10 projekter blevet tildelt støtte på ca. 8,5 mio. EUR til at følge op på de tre prioriteter, der

³⁴ For prioritet 1: kapacitetsopbygning for myndigheder og andre interessenter i tredjelande og bistand til konsulære myndigheder vedrørende dokumentfalsk i forbindelse med visumansøgninger, samarbejde med fælles operationelle partnerskaber og andre projekter, der har til formål at forebygge og bekæmpe smugling af migranter og menneskehandel, fælles forbindelsesofficerer i lufthavne, etablering af et pilotprojekt om opkobling til SIENA i tredjelande og støtte til kommunikation om ETIAS i tredjelande. For prioritet 2: kapacitetsopbygning for myndigheder og andre interessenter i tredjelande og støtte til ILO'ers opgaver vedrørende tilbagesendelse og tilbagetagelse i tredjelande. For prioritet 3: kapacitetsopbygning for myndigheder og andre interessenter i tredjelande og støtte til lovlige adgangsveje til EU.

³⁵ Det toårige arbejdsprogram blev ændret den 30. juli 2021 for at give mulighed for 1) finansiering af ILO-projekter under instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (IGFV), 2) udvidelse af støtteberettigelseskriterierne for tilskudsmodtagere ved direkte tildeling, 3) at alle medlemsstater fik mulighed for at ansøge om direkte tildeling til gennemførelse af projekter inden for arbejdsprogrammets tre prioriteter, og 4) præcisering af, at der også er finansiering til rådighed til gennemførelse af horisontale aktiviteter.

er fastsat i det toårige arbejdsprogram. Kun fire medlemsstater – Frankrig, Polen, Spanien og Tyskland³⁶ – har stået i spidsen for gennemførelsen af et projekt. Medlemmerne af ILO-netværket anførte flere årsager til ikke at udnytte de disponible midler, herunder utilstrækkelige menneskelige ressourcer, navnlig inden for projektledelse, lave finansieringslofter, adgang til andre EU-finansieringskilder og prioritering af operationelt arbejde frem for projekter.

Det toårige arbejdsprogram anses fortsat for gyldigt i den form, hvori det er vedtaget og efterfølgende ændret. Styringsrådet har derfor videreført det toårige arbejdsprogram til de efterfølgende år. Arbejdsprogrammet for det europæiske netværk af indvandringsforbindelsesofficerer 2021-2022 var således i kraft på tidspunktet for vedtagelsen af denne rapport.

4.3 Kapacitetsopbygning i ILO-netværket

I artikel 8 fastsættes det, at styringsrådet skal støtte og opbygge ILO'ernes operationelle kapacitet, bl.a. ved at udvikle supplerende og ikkeobligatoriske fælles grundlæggende uddannelsesplaner, uddannelse forud for udsendelse og retningslinjer for overholdelse af de grundlæggende rettigheder i forbindelse med deres aktiviteter med særligt fokus på sårbare personer.

Selv om de fleste medlemmer af ILO-netværket støttede idéen om at udvikle og tilbyde et fælles ILO-uddannelsesprogram om EU-spørgsmål, er dette endnu ikke blevet fulgt op i praksis. Flere medlemsstater fremhævede, at et fælles uddannelsesprogram ville sikre et ensartet vidensgrundlag, øge forståelsen af EU's prioriteter, bidrage til at bringe målene på linje med hinanden og styrke etablerede procedurer for kommunikation og for udveksling af oplysninger, synspunkter og bedste praksis og dermed gøre ILO'erne mere effektive gennem Team Europe-tilgangen som forudsat i forordningen om ILO-netværket. Flertallet af ILO-netværkets medlemmer mente, at et fælles uddannelsesprogram ville skabe større ensartethed i måden, hvorpå EU-retten og EU's politikker anvendes, ved at sikre, at regler fortolkes og anvendes mere ensartet, ved at forhindre divergerende tilgange og ved at styrke samarbejdet mellem ILO-netværkets medlemmer.

I artikel 8 fastsættes det også, at ILO-netværkets kapacitet skal opbygges gennem afholdelse af fælles seminarer, der dækker hele spektret af opgaver vedrørende migrationsstyring. Siden vedtagelsen af forordningen om ILO-netværket er der blevet afholdt ét regionalt ILO-arrangement under ILO-netværkets paraply, nemlig et regionalt møde i det europæiske netværk af indvandringsforbindelsesofficerer om bekæmpelse af smugling af migranter og gennemførelsen af det operationelle partnerskab til bekæmpelse af smugling med Vestbalkan, som fandt sted i Tirana, Albanien, den 28.-29. marts 2023. Et andet højt værdsat regionalt ILO-arrangement – som dog ikke formelt er organiseret under ILO-netværkets paraply – er det årlige ILO-møde under Africa-Frontex Intelligence Community (AFIC).

ILO-netværkets medlemmer understregede betydningen af ILO-møder. ILO-netværket er først og fremmest et fællesskab af fagfolk. Der er stor interesse for, at der afholdes fysiske

³⁶ Nederlandene, Norge og Polen har også støttet gennemførelsen af projekter som sekundære partnere.

møder, ikke blot på lokalt, men også på regionalt plan, så det bredere fællesskab, herunder forbindelsesofficerer fra ligesindede lande, kan mødes.

5. Konklusioner og næste skridt

5.1 Konklusioner

Der er gjort fremskridt hen imod at nå målene om at styrke samarbejdet og koordineringen mellem ILO'erne og sikre, at ILO'erne i højere grad bidrager til, at det europæiske netværk af forbindelsesofficerer fungerer.

De lokale ILO-netværk er generelt aktive, deltagelsen i dem er veletableret, og de anerkendes for deres merværdi, navnlig med hensyn til udveksling af oplysninger. Medlemsstaterne udsender fortsat ILO'er, der primært skal arbejde med ulovlig migration og tilbagesendelsesrelaterede opgaver, selv om de også i stigende grad bliver bedt om at varetage opgaver vedrørende lovlig migration. I flere jurisdiktioner har ILO'er været tæt involveret i det lokale Schengensamarbejde og har bistået konsulater med rådgivning om risikoprofiler og med at afsløre svigagtige visumansøgninger. ILO-netværkets medlemmer anerkender bredt den rolle, som ILO'er fra Kommissionen og EU-agenturer for indre anliggender samt forbindelsesofficerer for tilbagesendelse, der er udstationeret af medlemsstaterne, spiller med hensyn til at fremme en positiv dynamik i lokale og regionale netværk. Derfor er der bred opbakning blandt ILO-netværkets medlemmer til at udsende flere sådanne ILO'er for at styrke samarbejdsdynamikken i værtslandene og Team Europe-tilgangen i ILO-netværket. ILO-netværkets styringsråd er blevet anerkendt for sin merværdi som styrende organ, navnlig gennem sit toårige arbejdsprogram og sine prioritetsbaserede tiltag.

Det er ikke desto mindre fortsat forbundet med flere udfordringer at udnytte ILO-netværkets fulde potentiale, herunder at sætte det i stand til at yde et omfattende bidrag til en tilgang, hvor ruten ses som en helhed.

Selv om Europols, Frontex' og Kommissionens udsendelse af ILO'er samt medlemsstaternes udsendelse af forbindelsesofficerer for tilbagesendelse har bidraget til at fremme en Team Europe-tilgang i ILO-netværket, beslutter og vurderer medlemsstaterne stadig i vid udstrækning, om de skal udsende ILO'er, på grundlag af nationale strategiske og operationelle interesser, dvs. ikke med en Team Europe-tilgang for øje. Desuden viser uoverensstemmelser med hensyn til ILO-netværkets medlemmers adgang til EU's store informationssystemer, at der er yderligere fragmentering.

På operationelt plan har interaktionen mellem ILO'erne i vid udstrækning været begrænset til fysiske møder og udvekslinger via beskedapplikationer, fordi der mangler brugervenlige mekanismer eller værktøjer til udveksling af oplysninger inden for lokale, regionale og bredere ILO-fællesskaber. Koordineringen mellem lokale ILO-netværk og det lokale Schengensamarbejde skyldtes ofte, at enkelte ILO'er tog initiativ, snarere end en kultur med struktureret samarbejde mellem den lokale ILO-netværksfacilitator og korrespondenten for det lokale Schengensamarbejde i EU-delegationen.

I tilfælde, hvor Kommissionen eller EU-agenturer for indre anliggender ikke har udsendt ILO'er, synes lokale og regionale netværksaktiviteter ofte at have været afhængige af det lederskab, som de enkelte ILO'er fra medlemsstaterne har udvist. Derfor mener næsten alle

medlemmer af ILO-netværket, at en forøgelse af antallet af europæiske migrationsforbindelsesofficerer og Frontex-forbindelsesofficerer, der udsendes til tredjelande, vil medføre betydelige fordele på grund af den ledende rolle, de spiller med hensyn til at facilitere lokale og regionale ILO-netværk. ILO-netværkets medlemmer har også fremhævet, at udsendelsen af ILO'er fra Kommissionen og EU-agenturer for indre anliggender kan forbedre den operationelle effektivitet og samarbejdet gennem styrket koordinering³⁷.

Ud over de daglige udvekslinger mellem ILO'er på lokalt plan er oplysninger i vid udstrækning blevet udvekslet via nationale kanaler, fordi der ikke findes en passende struktureret ramme for dette. Tekniske og udformningsmæssige problemer med EMN-IES-plattformen til udveksling af oplysninger, men også begrænsninger fra medlemsstaternes myndigheders side, har forhindret en bredere udveksling af oplysninger. Desuden har det meget begrænsede antal ILO'er, der er tilsluttet SIENA, hæmmet udvekslinger med Europol, mens manglen på en passende kanal og en retlig ramme for udveksling af oplysninger til brug for situationsbevidsthed med Frontex har hindret ILO'ernes kapacitet til at dele data med Frontex og dermed hjælpe EU med at opbygge et situationsbillede af området før grænsen. Da regionale ILO-arrangementer kun sjældent finder sted, er bredere informationsstrømme blevet hindret, hvilket har begrænset ILO-netværkets evne til at bidrage til at opbygge et samlet situationsbillede vedrørende tredjelande.

På institutionelt plan er der gjort begrænsede fremskridt og i visse tilfælde slet ingen fremskridt med nogle af styringsrådets opgaver – som beskrevet i forordningen om ILO-netværket – der bidrager til at fremme en Team Europe-tilgang. Dette omfatter tilrettelæggelse af regionale ILO-arrangementer og udvikling af en fælles grundlæggende uddannelsesplan for ILO'er. Manglende engagement fra ILO-netværkets medlemmers side og utilstrækkelige forbindelser til andre EU-fora har forhindret styringsrådet i at udnytte sit potentiale som strategisk enhed fuldt ud, og dermed er det ikke lykkedes at tilføre ILO-netværket en reel Team Europe-tilgang eller effektivt at udrulle en tilgang, hvor ruten ses som en helhed, i EU's migrationsstyring.

I de tilfælde, hvor der har været en Team Europe-tilgang i ILO-netværket, har den i vid udstrækning været drevet af ILO'er, der er udsendt af Kommissionen og EU-agenturer for indre anliggender inden for lokale ILO-netværk, eller af Kommissionen selv i dens egenskab af formand for ILO-netværkets styringsråd. En stærkere Team Europe-tilgang og styringsrådets engagement er afgørende for at udnytte det fulde potentiale i forordningen om ILO-netværket i praksis og for at sætte ILO-netværket i stand til at blive et centralt redskab til gennemførelsen af den globale alliance til bekæmpelse af smugling af migranter.

5.2 Næste skridt

³⁷ Dette underbygges yderligere af Europol, som betragter rapporter fra europæiske migrationsforbindelsesofficerer som en værdifuld informationskilde for Det Europæiske Center for Bekæmpelse af Migrantsmugling (ECAMS) under Europol, der både danner grundlag for centrets strategiske vurderinger og hjælper med at identificere efterretningshuller og forbedre dets situationsbevidsthed, hvilket fører til en mere omfattende forståelse af smugling af migranter og andre former for grov organiseret kriminalitet, der fremmer eller er forbundet med denne.

Det migrationspolitiske landskab har udviklet sig betydeligt siden vedtagelsen af forordningen om ILO-netværket i 2019. Migration er en politisk prioritet for EU og har bl.a. forbindelse til både indre sikkerhed og økonomisk konkurrenceevne. Der er stærke signaler om, at ILO'er bør spille en større rolle til støtte for EU's migrationsstyring, at migrationsdiplomatiet bør være mere koordineret og håndfast, og at Team Europe-tilgangens fulde potentiale bør realiseres i praksis for at gennemføre pagten om migration og asyl og dens samlede tilgang til migrationsstyring i partnerskab med tredjelande. Centrale initiativer i denne henseende omfatter den globale alliance til bekæmpelse af smugling af migranter, med en større rolle for Europol, EU's talentpulje og kontorer for lovlige adgangsveje til Europa med henblik på at fremme talentmobilitet og intensivere tilbagesendelse og tilbagetagelse, strategien for asylforvaltning og migrationsstyring og EU's visumstrategi.

I lyset af ovenstående er det for at fremme gennemførelsen af forordningen om ILO-netværket i dette politiske landskab under udvikling med henblik på at øge den operationelle effekt af både ILO-netværket – til støtte for EU's migrationsstyring – og den globale alliance til bekæmpelse af smugling af migranter nødvendigt at:

"Tilgang, hvor ruten ses som en helhed"

1. udvide dækningen med ILO'er, der er udsendt af Kommissionen og EU-agenturer for indre anliggender, til centrale lande langs migrationsruterne, bl.a. ved at anvende ILO-netværkets styringsråd til at identificere mangler i udsendelserne, ved at tilskynde til og yde finansiell støtte til fælles udsendelse og ved at øge finansieringen af udsendelser af europæiske migrationsforbindelsesofficerer
2. forbedre ILO'ernes inddragelse i hele spektret af migrationsopgaver som beskrevet i forordningen om ILO-netværket, herunder bekæmpelse af smugling af migranter og menneskehandel, støtte til tilbagesendelse, tilbagetagelse og reintegration samt lettelse af procedurer for lovlig migration (f.eks. gennem det lokale Schengensamarbejde) og effektiv adgang til international beskyttelse
3. fremme operationelle ILO-møder med fokus på prioriterede migrationsruter og tredjelande for at øge udvekslingen af oplysninger, forbedre forståelsen af migrationsdynamikken og smuglernetværkenes arbejdsmetoder samt udvikle skræddersyede modforanstaltninger

Udveksling af oplysninger og videnopbygning

4. tilskynde medlemsstaterne til og støtte dem i at tilslutte ILO'er til SIENA for at forbedre udvekslingen af oplysninger og derved støtte gennemførelsen af forordning (EU) 2025/2611
5. fremme løbende koordinering og udveksling af oplysninger mellem forbindelsesofficerer, EU-delegationer og FSFP-missioner på stedet (navnlig når disse missioner har et indvandringsmandat)
6. arbejde hen imod at stille brugervenlige værktøjer til udveksling af oplysninger til rådighed for ILO-fællesskabet for at forbedre det operationelle samarbejde og dataudvekslingen

7. tilskynde ILO'er til at bidrage til aktiviteter vedrørende tidlig varsling til migrationsformål som led i projektet om situationsbevidsthed, tidlig varsling og prognoser (SAEWF)³⁸ for at støtte EU's og medlemsstaternes planlægning og operationelle tiltag på migrationsstyringsområdet
8. udarbejde en fælles grundlæggende uddannelsesplan for ILO'er i samarbejde med ILO-netværkets styringsråd med henblik på at standardisere kendskabet til forordningen om ILO-netværket, centrale EU-politikområder inden for migrationsstyring og EU's migrationsdiplomati på tværs af ILO-netværket

ILO-netværkets styringsråd

9. forbedre koordineringen mellem formanden for styringsrådet og formandskabet for Rådet for at afstemme ILO-netværkets initiativer med Rådets relevante arbejdsgrupper (f.eks. Gruppen vedrørende Eksterne Aspekter af Asyl og Migration (EMWP), den operationelle koordineringsmekanisme for den eksterne dimension af migration (MOCADDEM) osv.)
10. tilskynde, uden at det berører forordningens bestemmelser, de medlemsstater, der varetager formandskabet for Rådet, til at spille en aktiv rolle i ILO-netværkets styringsråd i tæt koordinering med Kommissionen og under dennes formandskab
11. udarbejde et nyt toårigt arbejdsprogram for ILO-netværket, som indarbejder ovennævnte næste skridt, med henblik på at fastlægge de fremtidige operationelle prioriteter.

³⁸ Projektet om situationsbevidsthed, tidlig varsling og prognoser (SAEWF), der gennemføres af Europa-Kommissionen, er et nyligt initiativ, som supplerer EU-mekanismen til kriseberedskab og -styring i forbindelse med migration ("planen for beredskab og krisestyring på migrationsområdet"). Under dette projekt har udviklingen af aktiviteter vedrørende tidlig varsling til migrationsformål allerede draget nytte af bidrag fra europæiske migrationsforbindelsesofficerer i et pilotprojekt om horisontafsøgning.